

Liou C'-t'ie 劉梓潔 (Tchaj-wan)

Profesionální spisovatelka a scenáristka Liou C'-t'ie (Marula Liu) započala svou literární kariéru oceňovanou povídkou *Sedm dní v nebi*, v níž na prostoru pouhých čtyř tisíců slov výstižně zachytila delikátnost našich emocí a prozkoumávala, jak se při konfrontaci se smrtí smát skrze slzy. Osobní zkušenosti dokáže proměnit v podmanivé příběhy, které díky vizuální expresivitě a intenzitě nemají daleko k filmovým dílům. Největším zdrojem inspirace je pro ni cestování, není tedy divu, že se kolem toho tématu točí i řada jejích textů – a že své čtenáře dokáže na tyto cesty hravě přenést.

povídku *Sedm dní v nebi* přeložila Veronika Zettl

Sedm dní v nebi

„A teď tvé tělo konečně odpočívá. Nic se tě nedotýká, nic tě nebolí, netrpíš žádnou nemocí, vše zlé je pryč. Jako když ses v mládí s pocitem nesmrtelnosti vrhal za svými cíli.“

Ceremoniář pohřebního ústavu se ti se vší úctou hluboce poklonil.

To bylo prvního dne.

Když jsme dorazili do nemocnice, hadičky a přístroje už jsi měl odpojené. Jen v levé nosní dírce zůstávala poslední trubička připojená ke dvoulitrové kyslíkové lahvi. To asi aby ses mohl nadechnout na poslední cestu domů.

To zní jako jeden z těch tvých košilatých vtípků, ne?

„U sanitek musíte rozlišovat dva zvuky sirén: jeden zní jako po-móóc, po-móóc; takové sanitce musíte rychle uvolnit cestu. Když ale uslyšíte spíše ko-nééc, ko-nééc, můžete klidně zůstat ve svém pruhu.“ Všichni příbuzní i kamarádi se váleli smíchy po zemi, jenom já jsem si troufla namítnout: „Kdyby byl skutečně s někým konec, proč by ho vezla sanitka?!“ „Protože je třeba odvézt domů tělo!“ odpověděl jsi.

A teď my sedíme v té sanitce s tebou a jedeme domů.

Formálně tě mají doprovázet na „poslední cestě“ děti.

Po nástupu do auta se saniťák monotónním hlasem zeptal: „Jste buddhisti, nebo věříte v Ježíše Krista, slečno?“ Nestihla jsem zareagovat, a tak se zeptal ještě přímočařeji: „Pálíte doma vonné tyčinky?“ Ztuha jsem přikývla. Řidič hbitě otočil kazetu v přehrávači a z reproduktorů se ozvalo: „Namo Amitābha, Namo Amitābha, Namo Amitābha...“

Že by na druhé straně kazety byla nahrávka Aleluja, aleluja, aleluja?! Došlo mi, že právě začala zdaleka nejabsurdnější cesta mého života.

(Ko-nééc, ko-nééc...)

Den sedmý. Vypravuje se pohřební průvod. Jedno mi bylo jasné: toho dne se vrátíš. Kdykoli jsem měla příležitost, tak jsem tě bedlivě vyhlížela. Během klanění, kondolenčních projevů, smutečního obřadu, projevů veřejných poct i přenášení ostatků. (Když se rakev nadvzdala, zřízenec pohřebního ústavu nabídl tvému otci hůl, aby zaklepal na rakev a tím ti vynadal a zároveň odpustil, že jsi nebyl poslušný syn a zemřel dříve než on. Viděla jsem, jak s ní tvůj

staříčkový otec zamával k nebesům, odhodil ji a tvář mu zkřivil smutek.)

„Kde jsi?“ Nemohu si pomoci, a tak se ptám.

Jsi ta duše, kterou jsem několik dní pečlivě střežila pod černým deštníkem? (Deštník má nosit nejstarší dcera.) Nebo ten bělásek, který teď nade mnou na rozloučenou poletuje v kruzích? Nebo se prostě tvé tělo tlející v rakvi vpíjí po kapkách do papírové výplně a přes ní do dřeva?

Krematorium. Místo, kde se šikuje neporazitelná nebeská armáda ze všech koutů světa. Vyfasovali jsme pořadové číslo, krabičky s jídlem a teď nezbývá než čekat. Sledujeme, jak vojáci jiné „armády“ tlačí ostatky svého příbuzného v rakvi do kremační pece a zběsile se u toho překřikují: „Běž, hoř! Hoř!“

Náš taoistický kněz říkal, že tak se to ale nedělá. Že by to mého otce ještě více vyplašilo a ublížilo by mu to. Místo toho máme za chvíli říci: „Tati, ohně se neboj a jen kráčeš v Buddhových stopách.“

A tak jsme řekli: „Tati, ohně se neboj a jen kráčeš v Buddhových stopách.“

Den osmý. Ze všech sil jsme se snažili vrátit byt do původního stavu. Bývá zvykem přemístit lůžko, ale my jsme jen místo chladivé rohože natáhli prostěradlo.

Někdo navrhl, abychom zašli na pořádnou žranici do tvého oblíbeného steakhousu. (Už sedm dní jsme se masa ani nedotkli.)

Někdo jiný navrhl, abychom zajeli na karaoke. Ale nakonec jsme si koupili bulvár Apple Daily a časopis Next Magazine, každý jsme se uvelebili na jedné straně pohovky a celý den v nich listovali a přitom probírali, kam se vydáme za dobrým jídlem, za zábavou nebo za rozptýlením.

Chtěli jsme začít zlehka, a tak jsme si společně vsadili do loterie čísla 8, 16, 17, 35 a 41.

Podle tradičního kalendáře bylo totiž sedmnáct hodin třicet pět minut a psal se šestnáctý den osmého lunárního měsíce, když jsi vydechl naposledy. A čtyřicet jedna bylo tvé pořadové číslo v krematoriu. (Toho dne nás bylo ve frontě celkem osmdesát.)

Losování začalo. Čísla 17 a 35 jsme trefili: čas tvého skonu. Vsadili jsme šest stovek (tvůj tatínek, manželka, sestra, syn a dvě dcery dali každý po stovce) a vyhráli čtyři tisíce pět set, které jsme si spravedlivě rozdělili. Zaměstnanec loterie nám ještě téhož dne přinesl výhru v červené obálce. Řekl, že hlavní výhru získalo číslo 53. Všichni jsme si rvali vlasy; jak to, že nás to nenapadlo?! Možná jsme ještě podvědomě nedokázali přijmout fakt, že jsi odešel v pouhých třiapadesáti letech.

Odpojila jsem se od skupiny a s výhrou v kapse se vrátila do svého města.

Někdy bych si přála, aby to všechno bylo lehčí. Abych dokázala být uvolněnější, nebo nejlépe úplně nad věcí. Tak nad věcí, abych se potkala s několika bývalými parťáky ze školy, které jsem pěkně dlouho neviděla, a napůl opilá v baru, kde řvala rocková muzika, položila hlavu na rameno jednomu z nich, přitom vyfukovala kroužky cigaretového dýmu a jen tak mezi řečí prohodila: „Jo a zapomněla jsem vám říct, že tatínek to zabalil.“

Několik z nich bych vzala k nám domů, kde bychom společně mlsali ty chuťovky, které jsi nakoupil. Někdo by to nevydržel a s překvapením a lítostí v hlase by se zeptal: „Ale proč jsi nám to neřekla? Jak to, že nic nevíme?“

A já bych jim na to odpověděla: „To neřešte, taky na to často zapomínám.“

Je to tak, často zapomínám.

Někdy se stává, že všechno naráz dost ztěžkne. Třeba když jsem jednoho dne po tvém pohřbu seděla v letadle z Hongkongu do Tokia a uviděla letušku, jak tlačí vozík s duty-free cigaretami a alkoholem, bezděky mi vytanulo na mysli, že než se vrátím na Tchaj-wan, nesmím ti zapomenout koupit krabičku žlutých Longlifek.

Tohle kratičké hnutí mysli stačilo k tomu, abych se na hodinu a půl rozplakala. Až když se na palubě rozsvítila kontrolka bezpečnostních pásů a ozvalo se hlášení kapitána před přistáním; ten hlas jako by patřil tobě a ty jsi mi říkal: „Chystáme se k přistání. Prosím, uklidte si své emoce.“

Mé drahé dítě

Přála bych si dítě.

Hned několik mých kamarádek – bezdětných čtyřicátnic mi řeklo: „Časem to přejde.“ Dříve, ve svých dvaatřiceti, třiatřiceti letech si to přály natolik, že je v metru dokázalo rozplakat žvatlající batolátko, které každou chvíli propuklo ve zvonivý smích. Ale časem to přešlo. „To jen rozbouřené hormony panikaří, že ti brzy ujede vlak. Ale časem to přejde.“ Povzbudivě mě poplácaly po rameni: „Aspoň budeš moct dále spokojeně kouřit cigárka, popíjet červené víno, užívat si s chlapy a cestovat až na kraj světa.“

Ano. To hormony bijí na poplach. Tělo je jako pozorný číšník v restauraci, který pilně plní své povinnosti a opakovaně ti připomíná: „Přijímáme poslední objednávky! Dáte si něco k snědku?“ Zakroutiš hlavou a upiješ ze své skleničky vína, že ti stačí jen pití. Teprve až když ti začne kručet v břiše, mávneš na něj rukou, ale on už se jen hoře ušklíbne: „Promiňte, kuchař už má padla.“ Přes okénko za barem vidíš, jak kuchtík právě vylévá na podlahu lavor s mydlinami, a cítíš se úplně na dně. Číšník nebo barman tě možná politují a nabídnou ti trochu popcornu, ale ty už víš, že když si zacpeš ústa tou troškou nafouknuté prázdnoty, budeš hostům u vedlejšího stolu nesmírně závidět jejich pikantní smažená křidýlka se sýrovými hranolky, mexickou tortillu, pizzu s dvojitou porcí klobásy i čokoládové suflé s makadamovými ořechy a vanilkovou zmrzlinou. Takový stůl plný radosti, kde jídlo přibývá jako mávnutím kouzelného proutku, v tobě vzbuzuje nutkání vzít do ruky příbor a přiblížit se k němu s prosbou: „Nepodělíte se se mnou?“

Tak přesně takovým člověkem se nechci stát.

Kouřit cigárka, popíjet červené víno, užívat si s chlapy a cestovat až na kraj světa – to je jako krabička s popcornem, která se snadno převrhne. Kukuřice se rozsype všude po zemi a člověka přemůže smutek. Vím o sobě, že nejsem z tohoto těsta: těžko bych po čtyřicítce, neprovdaná a bezdětná, dokázala zůstat tou krásnou a sebevědomou kariéristkou. Kdybych neměla děti, mohla bych jen dřepět na zemi a donekonečna sbírat ten popcorn.

U mě to časem nepřejde, ba naopak, časem se to úplně zničí.

Pan L si musí navlékat kondom: vrátil se na Tchaj-wan z Indie, Indonésie a Thajska, kde cestoval jako baťůžkář a nepochybně se oddával kdovíjakým radovánkám. Je to pro mě otázka

základní slušnosti a hygieny a navíc pak nemusím řešit, že by se mi neplánovaně narodil blondatý modrooký míšeneček. Jenže panu L rychle měkne a když trhá obal od kondomu, bývá celý nervózní a znechucený, což je na tom dost otravné. Řekla jsem o tom své „důvěrnici“ Morimu. Jeho silnou stránkou je, že umí podle obličeje odhadnout nádobíčko. Chtěl, abych mu poslala fotku L, aby rozhodl, zda stojí za to. Přitom já si ani nedovolím pořídit si s L náš společný portrét. Mori mi jako na hodině fyziky vysvětloval, že při erekci ho mají cizinci většinou delšího, ale ta tvrdost se v té délce rozptýlí. Populárně-naučná verze by zněla: nejde mít všechno najednou, což ostatně platí v životě úplně o všem.

Jednou se stalo, že L koupil krabičku kondomů v neobyčejně pevném obalu. Vnější plast se mu vůbec nedařilo roztrhnout. Ale copak v jedné krabičce nebývají tři? Jak to, že pokaždé se mnou otevírá nové balení? Kde skončily ty dva z minulé krabičky? Kdo se moc ptá, moc se dozví. Určitě si z nich nenaťukuje balónky. (Kdyby chtěl L vypadat jako ještě větší idiot, řekl by: „Půjčil jsem je sousedovi.“) Asi bych lhala, kdybych tvrdila, že mi na něm nezáleží. Jinak bych tu na něj nemohla čekat nahá, ochotná a připravená a ani bych se ho pořád dokola neptala: „Miláčku, chceš pomoci?“ Možná jsem jen zlomyslně přihlížela, jak mu pomalu měkne a tiše se těšila z odplaty, i když mi to vlastně taky zkazilo radost.

Pan L vzal z kuchyňské linky nůž na ovoce, aby propíchl tuhý plast. Sklouzla mu však ruka a špička nože se mu zabodla přímo do dlaně. Okamžitě z ní vytryskl proud krve. Sakra, i kdyby předtím ještě měkký nebyl, teď už jistě bude. Chytla jsem ho za ruku, abych se podívala. Rána sice nebyla velká, ale zato dost hluboká. Došla jsem pro papírový kapesník, aby si ránu stlačil, potom jsme se začali ve spěchu oblékat, chytli si taxík a nechali se odvézt na chirurgii, kde dostal dva stehy. Až přešel prvotní šok, v taxíku cestou zpátky jsme se tomu smáli jako malé děti, že on ani nedokázal popadnout dech. „Co jsi tomu doktorovi vlastně řekl?“ „Že jsem se zranil, když jsem otvíral ústřice.“ Řehtala jsem se, až jsem se za břicho popadala. „A co na to doktor?“ „Řekl: aha, no to se stává, příště si dávejte větší pozor.“ Znovu jsme propukli v hlasitý smích, jako bychom v autě byli sami. „Sakra, ty jsi fakt třída.“ Pan L si mě přitáhl za rameno a políbil mě na čelo. Vsadila bych se, že řidič si určitě myslel, že jsem eskort z nočního klubu pro cizince. Ale ne, to nejsem. Jen беру věci tak, jak přicházejí.

Když jsme se vrátili k panu L domů, hned jsme na to skočili. Bylo to poprvé, co mě u sebe nechal přespat. Celou noc jsem mu ležela na té druhé, nezraněné ruce. Ale k žádnému průlomu v našem vztahu nedošlo. Za dva měsíce odletěl z Tchaj-peje zpátky do Evropy. Poslala jsem mu SMSku: Bon Voyage. Zrovna jsem stála u dveří v natřískaném vagónu metra a dívala se na sebe v odraze, jak smutně špulím rty. Když jsem na své stanici vystoupila, přešla jsem na protější nástupiště a vrátila se do centra za Morim.

Mori vyměnil partnera, jmenuje se A-jü. Ten před ním se jmenoval A-kche. Jeho silnou stránkou bylo míchat drinky na zlepšení nálady. Uměl namíchat cokoli: stačilo popsat duševní stav, například smutný povzdech nad ztracenou láskou, nebo konkrétní obraz korejského herce Pă Jong-džuna, který mi ve čtyři ráno přišel opravit klimatizaci. Nezeptala jsem se, kam se A-kche poděl. Mori na mě zavolal, co si dám k pití, že A-jü je také skvělý. Řekla jsem, že chci něco kyselejšího, a dodala, že jestli teď v břiše nosím evropského míšenečka, po porodu jim ho dám do péče. Mori pochopil, že zase šílím, vyšel zpoza baru a řekl: „Pojď ke mně.“ A roztáhl

ruce v gestu přátelského objetí. Mori, ten zatracený gay, znal mé slabé místo. Lehce si přitáhl mou hlavu masitými dlaněmi a mi v mžiku vytryskly slzy z očí. Řekl, že A-jü je napojený na vesmír a může se podívat. Setřela jsem si slzy; třeba se aspoň dozvím, kdy mám termín.

Stydlivý introvert A-jü se na mě krátce podíval a potom sklonil hlavu, jako kdyby přijímal nějakou zprávu. Pak hlavu znovu zvedl a řekl: „Vidím s tebou chlapce s velkýma kulatýma očima, který se nemůže dočkat, až ho přivedeš na svět.“ „Panečku, a kde?“ Rozhlédla jsem se kolem sebe. A-jü řekl: „Je tady s námi.“

Tenhle chlapík mi taky řekl, že děti jsou dost tajuplné. Když se jim zachce, vždy si najdou cestu, jak přijít na svět. Nejdůležitější je ale ten okamžik spojení, když se mezi tatínkem a maminkou rozhoří plamen lásky. Dítě se rozhodne přijít, jen když z nich ucítí ten krásný cit.

Jo, je to tak. Láska. Takže když si to maminka rozdávala s tatínkem na rumišti nedaleko nádraží, tatínek kvůli otvírání kondomu skončil se dvěma stehy a maminka se vedle něj smála jako šílená, určitě ses na mě přitom opovržlivě díval, že se mnou nechceš nic mít, že? Mé drahé dítě.